

AINEKAVA Kunst

1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid	1
2. Õppeaine kirjeldus	1
3. Gümnaasiumi õpitulemused	2
4. Õppetegevused	3
5. Füüsiline õpikeskkond	3
6. Hindamine	3
7. Kunsti kursused	4
I kursus „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus“	4
II kursus „Nüüdiskunsti sünd ja arengusuunad“	6

Kunsti kursuste õpetamisel taotletakse Gümnaasiumi riikliku õppekava lisa 6. „Ainevaldkond Kunstiained“ kirjeldatud ainevaldkonna pädevuste, üldeesmärkide ja õpitulemuste saavutamist.

Üldpädevuste kujundamist toetavad ainevaldkonna õppeained erinevate rõhuasetuste kaudu. Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus tähendab oskust väärtustada loominguilisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevus sisaldab kriitilis-loovat mõtlemist, mitmekesisest eneseväljendusoskust, isikupära väärtustamist ning valmisolekut leida värskeid lahendusi muutuvates oludes.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega toimub ainevaldkonna pädevuste kujundamise kaudu.

Lõiming läbivate teemadega realiseerub valdkonna õppeainetes nii eesmärkide, õpitulemuste kui ka õppesisu tasandil.

1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Gümnaasiumi kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab kunsti potentsiaali ning näeb selle rakendusvõimalusi nii enese elu ja tegevuse kui ka ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ning kujundamise vahendina;
- 2) orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes ja etappides;
- 3) mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- 4) tajub nüüdisaegse kunsti olemust (kontekstuaalsust, kontseptuaalsust jne) ning aktsepteerib selle mitmekesisust;
- 5) oskab uudishimulikult ning loovalt püstitada, tõlgendada ja lahendada erineva iseloomuga probleemilahenduslikke ülesandeid;
- 6) rakendab loovas eneseväljenduses erinevaid kunstilisi väljendusvahendeid ja tehnilisi võtteid;
- 7) väärtustab ning toetab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.

2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumi kunstiõpetuse lähteülesanne on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist, milles on oluline osa kunstiloo ja nüüdisaegse visuaalse keskkonna tundmaõppimisel. Kunsti arengut vaadeldakse laiemalt, luues seoseid kultuuri, ühiskonna ja ajalooaga. Toetatakse positiivse suhtumise kujunemist kunstisse kui valdkonnasse.

Gümnaasiumi kunstiõpe loob baasi kunsti ja visuaalkultuuri vormi- ja pildikeele mõistmiseks ning kultuuride mitmekesisuse väärtustamiseks, avades üldmõisted ja kontseptsioonid. Õppes on kandev osa eri ajastute kujutamislade võrdlusel ning kirjeldusmudelite loomisel. Kunstilugu

avatakse suuremate teemarühmade kaudu, vanema kunsti näiteid kõrvutatakse 20. ja 21. sajandi kunstiga.

Teemapõhine käsitlus võimaldab rõhutada seoseid ühiskonnas ja kultuuris toimunuga laiemalt. Tähtis on näidata ajastu kunsti seoseid üldise mõtteviisiga, esile tuua kultuuri ja elukorralduse muutumise ühiskondlikke tegureid: religiooni ja valitsemiskorra mõju ning tehnika ja majanduse arengut. Teemade kaudu käsitlus aitab orienteeruda kunstivoolude paljuses, arendab tähelepanu ja vaatlemisoskust ning innustab leidma sidemeid mineviku ja tänapäeva vahel.

Nüüdisaegse kunsti, disaini, keskkonna ja virtuaalse meediakeskkonna käsitlemisel on peamine rõhk konteksti ning sõnumi analüüsil. Oluline on kunsti ja visuaalse kultuuri mõtestamine tänapäeva kultuurikontekstis. Kunsti käsitlemisel tuuakse võimalikult palju paralleele Eesti kunsti ja kultuuriga ning näiteid nende kohta.

Kunstialane loov tegevus võimaldab nautida kunsti loomist ning arendada väljendusoskust, toetab emotsionaalset ja isiksuslikku arengut. Kunstiõppe ülesanne on toetada õpilase loova mõtlemise, seoste loomise ja probleemilahenduse oskuste arenemist.

Õppesisu on jagatud tinglikult kolme ploki:

- 1) TEA! ehk sisulis-struktuuriline ülevaade (kunsti ajalugu ja olemus, nüüdiskunsti sünn ja arengusuunad);
- 2) MÕTLE! ehk temaatiline, seoseid loov ja teadmisi laiendav osa (ajastuid läbivad teemad ning võrdlused);
- 3) LOO! ehk uurimuslik, praktiline ja kinnistav osa (õppekäigud ning loomingulised ja uurimuslikud projektid).

TEA!-teemasid käsitletakse nii ajalise kui ka sisulise mahu poolest üldistatud kujul, eesmärk on luua õpilastele taustsüsteem ajastuid läbivate teemadega tegelemiseks ja nende võrdlemiseks.

Ajastuid läbivaid teemasid MÕTLE!-plokis võib käsitleda nii täiesti teoreetilisel tasandil kui ka loominguliste praktiliste töödena, millele annavad teoreetilise aluse loengud ja uurimused - nende vahel on õpetamise metoodika küsimus. Oluline on jätta õppetöös ruumi õpilaste iseseisvatele uurimis- ja praktilistele loovtöödele ning vältida liigset loengukesksust ja teoreetilisust.

3. Gümnaasiumi õpitulemused

Gümnaasiumi õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
- 2) tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
- 3) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloo kui ka tänapäeval;
- 4) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 5) tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
- 6) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 7) püstatab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
- 8) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;

- 9) on oma loovates lahendustes eetilise, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
- 10) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

4. Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste õpistiili;
- 3) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, virtuaalkeskond, muuseumid, näitused jne;
- 4) rakendatakse praktilises loomingulises tegevuses nii traditsioonilisi kunstitehnikaid ja -vahendeid kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ning -vahendeid (joonistamine, maal, kollaaž, ruumilised seaded, digitaal-pildid, video, performance jne);
- 5) pööratakse suurt tähelepanu õpilaste analüüsi- ja eneseväljendusvõime arendamisele: retsensioonide ja uurimistööde kirjutamine ning esitlemine, kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine;
- 6) illustreeritakse õppesisu näidetega nii maailma kui ka Eesti kunstist ning eesti rahvakultuurist.

Loomingulistes ja uurimusprojektides, õppekäikudel ja praktilises töös käsitleb õpilane teemasid lähtudes isiklikust ja kaasaegsest vaatepunktist. Kujundab isiklikku arvamust. Esitab visuaalset materjali, suudab seda süstematiseerida ja analüüsida.

Valib oma ideede teostamiseks vastavad vahendid ja teostab töid (joonistus, maal, kollaaž, 3D objekt, digitaalne kujutus, performance jmt.) Esitab oma töid, põhjendab oma valikut ja teeb järeldusi. Analüüsib kunstiteosed.

Osaleb projektides ja õppekäikudes: kunstnike ateljeed, looduslik ja linna ruum, muuseum, näitused, virtuaalne keskkond jmt.

5. Füüsiline õpikeskkond

Valdava osa õpet on korraldatud klassis, kus on 500 lx päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal, vesi/kanalisatsioon, pimendamisevõimalus, projektsioonitehnika, vähemalt üks internetiühendusega arvutitöökoht, printimis- ja skännimisvõimalus, vähemalt üks foto- ja videokaamera, reguleeritava kõrgusega molbertid koos joonistusalaustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused.

Võimaldatakse õppekavas nimetatud praktiliste tööde tegemiseks töövahendid ja -materjalid.

6. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet, arendada eneseanalüüsi oskust ning toetada tema visuaalse väljendusviisi leidmist ja arendamist.

Hindamise objekt on nii tööprotsess kui ka lõpptulemus (loovtööde arendamise eksperimendid ja valminud teos, visuaalne väljendusoskus ja aruteludes osalemine, kunstiteose analüüs ja uurimistöö jne).

Õpilane võib aktiivselt osaleda hindamises nii oma arengu teadliku jälgimise (nt õpimapp, portfoolio) kui ka oma valikute ja arvamuste põhjendamise kaudu.

Õpilane peab alati teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise lähtekohad ja kriteeriumid. Ülesannete laadi valides ja hindamisaspekte kindlaks määrates tuleb väärtustada oskust leida asjakohast infot, seda tõlgendada ja järeldusi teha.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

7. Kunsti kursused

I kursus „Kunsti ajalugu ja muutuv olemus“

1.1 Õpitulemused ja õppesisu

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
- 2) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloo kui ka tänapäeval;
- 3) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 4) püstitab iseseisvalt loomingu- ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
- 5) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
- 6) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
- 7) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Jrk	Teema	Õpitulemused	Õppesisu
1.	Kunsti roll läbi aegade	Õpilane orienteerub (kujutava) kunstiajaloo arengu põhiküsimustes ja etappides. Saab aru kunsti ja visuaalkultuuri seostest sotsiaalsete protsesside ja muude valdkondadega. Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, nähes neis vastava ajastu teemade, ideide ja visuaalse keele peegeldust. Iseloomustab üldisest joontes kunstiteose ajalist ja stilistilist identiteedi.	Üldine visuaalse kultuuri ajatlg. Kunstnik ja tema aeg. Kunstiteos ja vataja. Kunstiteose idee ja vorm eriaegadel. Lugude ja sümbolite ringlus läbi aegade Kunstiteose erinevad analüüsimise ja tõlgendamismeetodid (formaalne, sümboolne, sotsiaalne)
2.	Kunsti tekkimine.	Teab Egiptuse ja Mesopotaamia iidsete kultuuride tekkimise ja arengu tausta ja põhjusi. Osaleb Egiptuse ja Mesopotaamia kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib Egiptuse ja Mesopotaamia kultuuride sarnasusi ja erinevusi.	Mesopotaamia kunst. Egiptuse kunst. Ürgaja kultuurid.
3.	Antiikaja kunst.	Orienteerub Antiikaja kunsti mõistetes. Teab Vana-Kreeka ja Rooma kultuuri arengu ja kunsti kronoloogia. Osaleb Vana-Kreeka ja Rooma kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib Vana-Kreeka ja Rooma	Vana- Kreeka kunst. Vana-Rooma kunst.

		kultuuride sarnasusi ja erinevusi. Tuttav ristiusu tekkimisega ja selle edaspidise mõjuga maailma kunstis.	
4.	Keskaja kunst	Orienteerub Keskaja, romaani ja gooti kunsti mõistetes. Teab Keskaja kultuuri arengu ja kunsti kronoloogia. Osaleb keskaja kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib ristiusu rolli, teket ja levitamist kunsti tehnikates, stiiledes ja sümbolites.	Romaani kunst. Gooti stiil. Kunst ja religioon.
5.	Renessanss	Orienteerub renessansi, vararenessansi ja Kõrgrenessansi kunsti mõistetes. Teab renessansi kultuuri ja kunsti arengu kronoloogiat. Osaleb renessansi ajastu kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Saab aru, millisel moel progressivne humanistlik maailmavaade majutas Renessansi esteetilist ideaali.	Vararenessanss. Kõrgrenessanss. Humanistliku vaatepildi kujundamine. Kunst ja teadus. Trükkikunst.
6.	Barokk	Orienteerub baroki ja rokokoo kunsti mõistetes. Teab baroki ja rokokoo kultuuri ja kunsti arengu kronoloogiat. Osaleb baroki ja rokokoo ajastu kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib baroki ja rokokoo stiilide kunstilised eripärad: paraadsus, dünaamilisus, püüd kunstide sünteesiks.	Kunst kiriku ja valitsejate teenistuses; baroki ja rokokoo kultuuri ja kunsti arengu kronoloogia; baroki ja rokokoo stiilide kunstilised eripärad: paraadsus, dünaamilisus, püüd kunstide sünteesiks.
7.	Klassitsism	Orienteerub klassika, klassitsim, hilisklassitsim (ampiir). Teab klassitsistliku kultuuri ja kunsti arengu kronoloogiat. Osaleb klassitsismi ajastu kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib klassikalise ja ampiir stiilide kunstilised eripärad.	Antiikaja ja renessansi mõjud. klassika, klassitsim, hilisklassitsim (ampiir).
8.	Üks sajand, erinevad vaated	Orienteerub romantismi, realismi ja juugend stiilide Teab romantilise, realistliku ja juugend stiilide arengu kronoloogiat. Osaleb romantismi, realismi ja juugend stiilide kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust.	Romantism. Mäss reeglite vastu Realism. Armastus tõe vastu. Juugend. Püüe terviklikku kinstistiili poole.

II kursus „Nüüdiskunsti sünd ja arengusuunad“

Nüüdisaegse kunsti, disaini, keskkonna ja virtuaalse meediakeskkonna käsitlemisel on peamine rõhk konteksti ning sõnumi analüüsil. Oluline on kunsti ja visuaalse kultuuri mõtestamine tänapäeva kultuurikontekstis. Kunsti käsitlemisel tuuakse võimalikult palju paralleele Eesti kunsti ja kultuuriga ning näiteid nende kohta.

Kunstialane loov tegevus võimaldab nautida kunsti loomist ning arendada väljendusoskust, toetab emotsionaalset ja isiksuslikku arengut. Kunstiõppe ülesanne on toetada õpilase loova mõtlemise, seoste loomise ja probleemilahenduse oskuste arenemist.

2.1 Õpitulemused ja õppesisu

Õpilane

- 1) tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
- 2) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 3) püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
- 4) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;
- 5) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
- 6) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Jrk	Teema	Õpitulemused	Õppesisu
1.	Muutused kunstis. Modernistlik ajastu	Õpilane Orienteerub mõistetes: modernism, modernistlikud kunstivoolud, disain, funktsionaalne, figuratiivne ja abstraktne kunst, puhas kunst, abstraktne ekspressionism, minimalism, optiline kunst. . Teab Euroopa kunsti (19-20 saj) arengu kronoloogiat. Omab ettekujutust totalitaarsete riikide kunstist (sotsrealism, natsionaal-sotsialistlik kunst). Osaleb kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust. Analüüsib eri kunstivoolude eripärad. Mõistab kultuuri jätkusuutlikkust kui sidet maailma kultuuripärandi kaasaegse kultuuri vahel. Ja samutikunsti ja sotsiaalsete liikumiste.	Kultuuri ja ühiskonna usk progressi. Tehnoloogia ja urbaniseerimise võidukäik. Modernistlik arhitektuur ja tootedisain. Funktsionalism. foto ja illustreeritud ajakirjanduse levimine ja selle mõju muutustele kunstis. Modernistlikud kunstivoolud: impressionism, postimpressionism, fovism, ekspressionism, futurism, kubism, konstruktivism, funktsionalism, abstraksionism, dadaism, sürrealism. Isiku vabaduse manifestid. Abstraktne versus figuratiivne. Kunst totalitaarsetes riikides: sotsrealism. Puhas kunst väljaspool elu: abstraktne ekspressionism, minimalism, op-kunst. Kunst ja sotsiaalsed liikumised.
2.	Postmodenis	Orienteerub mõistetes:	Vaatenurkade paljus.

	<p>m ja kaasaegne kunst</p>	<p>postmodernism, kaasaegne kunst, hüpperrealism, pop-kunst, happening, body-art, kontseptualism.</p> <p>Tead postmodernistliku kunsti arengu kronoloogiat</p> <p>Osaleb postmodernistlike kunstiteoste aruteludes, argumenteerides oma arvamust.</p> <p>Omab ettekujutust postmodernse kunsti eripäradest: mäng minevikuga, tsiteerimine, remiks, hommage.</p> <p>Tead uute meediatega kunstis.</p> <p>Analüüsib sotsiaal-kriitilise kunsti eripärad.</p>	<p>Pop-Kunst. Hüpperrealism. Igapäevase elu tung kunsti. <i>Happening</i>, body-art.</p> <p>Kontseptualism, idee kui kunst. Kunstiteose kui objekti kadumine. Kunstivormide piiride hägustumine.</p> <p>Postmodernistlik kunst. Mäng minevikuga, tsiteerimine, remiks, hommage. Sotsiaal-kriitilise kunsti. Kunstnike ja vaatajate vaheline koostöö. Ühisuse ja anonüümsus kunstis. Paljud kunsti meediumid. Maal. Installatsioon. Foto. Video kunst. <i>Performance</i>. Kunst linnaruumis. Interaktiivne meedia kunstis. Internetkunst.</p>
3.	<p>Keskkond. Disain. Visuaalne meedia.</p>	<p>Orienteerub mõistetes: elukeskkond, disain, virtuaalne meedia, linna planeerimine, arhitektuur, graafiline disain jmt.</p> <p>Suhtub disaini kui probleemi lahendajasse. Analüüsivad erinevad vaatepunktid: funktsionaalsus, esteetika, eetilisusmjmt, argumenteerib oma arvamust.</p> <p>Teab innovatsioonist disainis ja arhitektuuris, mis arvestab keskkonna huvid.</p> <p>Tuttav erinevate meediakanalite ja hindab kriitiliselt visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid.</p> <p>Hindab ja toetab innovatiivseid, kasutajasõbralike ja keskkonnateadlikke mõtlemisviise.</p> <p>Teab, mis on seotud intellektuaalse omandi õiguste ja kohustustega.</p>	<p>Sõbraliku ja ohutu inimese elukeskkonna loomine: linnaplaneerimine, arhitektuur, maastikuarhitektuur, tootedisain, graafiline disain jne.</p> <p>Disain lahendus. Erinevatest vaatenurkadest: funktsionaalsus ja esteetika, eetika ja kultuur.</p> <p>Innovatsioon ja keskkonna ja arhitektuuri huvid disainis. Meedia keskkond. Meedia tarbija – mõjutaja ja avatud mõjutustele. Erinevad meediad. Visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid.</p> <p>Muinsuskaitse ja keskkonnaprobleemid, autoriõigused.</p>